

A woman with brown hair and bangs, wearing a colorful striped tank top (purple, blue, green, black, red), stands in a lush green field. She is smiling and holding a smartphone in her right hand. To her right is a rustic wooden fence. In the background, there are several small wooden barns and a line of trees under a clear blue sky.

ANSVAR, VÄXELVERKAN OCH FÖRMEDLING

Strategi för tjänsteavtal
på landsbygden

ANSVAR, VÄXELVERKAN OCH FÖRMEDLING

Strategi för tjänsteavtal på landsbygden

Förord

Den här strategin syftar målmedvetet till att tjänsteavtal på landsbygden ska bli en riksomfattande verksamhetsform i likhet med aktionsgruppsarbete. För att göra verksamheten rikstäckande har en handlingsmodell utarbetats, vars innehåll och fokusområden de lokala aktörerna har varit med och påverkat. Modellen medger lokala tillämpningar enligt respektive områdes behov. Strategin har uppgjorts till hjälp för de lokala aktörerna i utvecklandet av det egna området och dess mål är en allt bättre fungerande landsbygd.

Handlingsmodellen är ett resultat av ett samarbete mellan flera parter. För att samla in de lokala aktörernas åsikter, behov, erfarenheter och idéer samt för att informera om tjänsteavtal på landsbygden ordnades från november 2007 till maj 2008 en landsbygdsavtalsturné som omfattade femton orter.

I turnéevenemangen som föregick strategin deltog aktiva landsbygdsutvecklare både från den privata och den offentliga sektorn: personal från TE-, skogs- och miljöcentralerna, kommunernas representanter, representanter för aktionsgrupper, 4H-organisationen och byföreningar samt vägdisponenter och andra företagare på landsbygden. Totalt var det 285 personer som deltog i arbetet.

Strategin är avsedd att vara ett verktyg för landsbygdsutvecklarna och den syftar till att stärka den lokala verksamheten.

Låt oss utveckla landsbygden tillsammans!

Landsbygdspolitiska samarbetsgruppens (YTR) temagrupp för landsbygdsavtal

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Förord	2
Tjänsteavtal på landsbygden som begrepp och målen för verksamheten ...	3
Vision för landsbygdsavtalsverksamheten	3
Avtalsverksamhetens sektorer och huvudprinciper	3
Handlingsmodell för landsbygdsavtalsverksamheten	4
Finansiering av landsbygdsavtalsverksamheten	6
Hur går arbetet vidare?	7

TJÄNSTEAVTAL PÅ LANDSBYGDEN SOM BEGREPP OCH MÅLEN FÖR VERKSAMHETEN

Begrepp

Genom tjänsteavtal på landsbygden, eller landsbygdsavtal som de också kan kallas, skapas lokala samarbetskonstellationer mellan den offentliga sektorn, den privata sektorn och tredje sektorn. **Tjänsteavtal på landsbygden representerar ett nytt tänke- och verksamhetsätt som syftar till att matcha efterfrågan och utbud på lokal nivå.** De nya verksamhetsätten som baseras på kompanjonskap kompletterar den privata och den offentliga sektorns nuvarande system och ger mervärde åt det lokala tjänsteutbudet. **I tjänsteavtalen inbegrips funktioner, med hjälp av vilka man kan ta tag i problem på landsbygden vad gäller tjänster som inte fungerar och arbeten som inte är organiserade.** Avtalen sammanför funktioner på landsbygden med hjälp av en smidig förmedlingsmekanism för tjänster och arbeten. Samtidigt utnyttjas flera olika former för tjänsteproduktion och utförande av arbete: från andelslag till företag, från föreningar till enskilda medborgare. På landsbygden uppkommer nya arbetsplatser och det sociala kapitalet växer.

I och med kommun- och servicestrukturreformen ökar det samhällsliga behovet av tjänsteavtal på landsbygden. Utan avtalsmässiga lösningar och lokalt ansvarstagande distanseras servicen allt mer från landsbygdens invånare.

Mål

Målet för landsbygdsavtalsverksamheten är att komplettera servicen på landsbygden och att organisera mindre arbeten, det vill säga att skapa och utnyttja nya och flexibla lokala lösningar för tryggande och utökande av servicen på landsbygden. Målet är också att minska förvaltningsbyråkratin och att förbättra sysselsättningen på landsbygden. Eftersom landsbygdsföretagarens yrke ofta består av flera arbeten, är ett avtalsförfarande som sammanför arbetena av desto större betydelse ju glesare bebyggd landsbygd det är fråga om.

Avtalsprocessen och uppkomsten av avtal kan påskyndas med hjälp av så kallade förmedlarorganisationer. De för samman utförarna av arbetena, uppdragsgivarna och finansierarna samt uppmuntrar parterna till samarbete genom att stöda dem bland annat vid anskaffandet av finansiering. Avtalsparter är beroende på situationen den offentliga sektorn, en förening, ett företag eller ett hushåll. Också förmedlarorganisationerna själva kan vara avtalsparter.

VISION FÖR LANDSBYGDS-AVTALSVERKSAMHETEN

Vid sidan om det samhällsliga och det individuella ansvaret har det uppstått ett kollektivt ansvar för det egna området och dess tjänster som är förankrat i intersektoriellt samarbete.

För att visionen ska uppnås är det viktigt att följande mål förverkligas, vilket ännu kräver ytterligare arbete:

- **Avtalsverksamheten** är ett befast, **flexibelt politiskt verktyg**, som förbättrar landsbygdsfunktionernas smidighet och skapar helt nya lösningar, vilka gör det möjligt att leva och arbeta på landsbygden.
- **De lokala aktörernas ansvarstagande har förenklats och försnabbats** i fråga om funktioner, där ansvaret överförs på dem i och med att den offentliga sektorn och marknadssektorn stiger åt sidan. **Lagstiftaren har godkänt tredje sektorns roll då det gäller att fylla luckorna i tjänsteutbudet** och har via lagstiftningen gett lämpliga verktyg för det.
- **Tjänsteleverantörernas skara har vuxit. Organisationen medverkar i tjänsteproduktionen har stärkts.** Företagsverksamheten eller den offentliga servicen berövas inte sina möjligheter av tredje sektorn, för den opererar inom branscher och områden som näringsidkarna och huvudsektorerna för tjänsteproduktion har avstått ifrån eller tappat intresset för.
- **Skattemyndigheten** har erkänt den allmännyttiga näringsverksamheten och **behandlar den beskattningsmässigt lindrigare än annan näringsverksamhet.**
- **Tjänster har kunnat buntas ihop** för att möjliggöra verksamheten och för skapande av tillräckliga arbets- helheter som ett samarbete mellan de tre sektorerna. Förhållandena på landsbygden har beaktats i tjänsteproduktionen och i den samhällsliga verksamheten.
- **Förmedlarorganisationsverksamheten har befasts och fått permanent finansiering.**
- **Avtalsverksamheten har spritts till olika delar av Finland.**

AVTALSVERKSAMHETENS SEKTORER OCH HUVUDPRINCIPER

Tjänsteavtalsverksamheten kan användas inom många områden. Speciellt väl lämpar den sig för **produktion av omsorgs- och välfärdstjänster, natur-, miljö- och landskapsvård samt för erbjudande av idrotts- och kultur-tjänster.** Då det gäller omsorgs- och välfärdstjänster kan kommunen komma överens med en lokal organisation eller en privatföretagare om att denna erbjuder ett visst slag av "lätt omsorg" till områdets äldre och befrämjar på så sätt deras möjligheter att bo hemma. Tjänsteleverantören får på det här sättet inkomster. I fråga om natur-, miljö- och landskapsvård skapar till exempel bidraget för skötsel av vårdbiotoper och Kemera-stödet möjligheter för ett företag eller en förening att få inkomster av skogs- eller landskapsvårdsarbeten, bara man först har kommit överens om saken med markägaren. Då det gäller idrotts- och kultur-tjänster kan kommunen överföra skötseln av idrottsplatser antingen till enskilda föreningar, till sammanslutningar som dessa har bildat eller till en företagare.

Huvudprincipen för landsbygdsavtalen är att tjänsterna erbjuds i närheten av användarna. Tjänsterna centraliseras inte, utan de förverkligas nära människorna. Detta lyckas genom att tjänsterna buntas ihop till sådana helheter att de tjänar som beaktansvärda inkomstkällor för landsbygden invånare. Detta syftar det tresektoriella samarbetet till. Fallspecifikt erbjuds tjänsten antingen av ett företag,

av en förening eller av en privatperson. Det allra bästa verksamhetsfältet för landsbygdsavtalsverksamheten är sådana områden och branscher som den offentliga sektorn har tvingats dra sig tillbaka från och där det inte har uppstått någon ersättande företagsverksamhet. Landsbygdsavtalen konkurrerar inte med befintlig företagsverksamhet och dumpar inte arbetsvillkoren, utan snarare kan man säga att den främjar uppkomsten av nya tjänster och arbetstillfällen. Avtalsverksamheten kan inte heller på landsbygden någonsin vara det primära sättet för tillkomsten av sysselsättningstillfällen och tjänster, men den kan vara ett synnerligen viktigt kompletterande element, då andra sätt inte fungerar.

HANDLINGSMODELL FÖR LANDBYGDSAVTALSVERKSAMHETEN

Förmedlare

Det praktiska förmedlingsarbetet i aktionsgruppen, det vill säga i förmedlarorganisationen, utförs av ett regionalt byombud, det vill säga förmedlaren (bild 1), som i mån av möjlighet har en tjänsteman från arbets- och näringsbyrån som sitt arbetspar. På så sätt kombineras kompetens och sakkunskap då det gäller landsbygdsutveckling och arbetsförmedling på ett effektivt sätt. Förmedlarens uppgift är att reda ut vilka nödvändiga tjänster och arbeten som inte är organiserade på området. Därefter matchar han eller hon efterfrågan och utbud samt skapar ett utbud.

Beroende på området och områdets behov samt förmedlarens resurser kan förmedlarens arbetsbeskrivning också omfatta:

- att följa med den lokala tjänstesituationen och att reagera på den
- att komma med idéer, att engagera, att sporra, att sprida information och att erbjuda mentalt stöd till de lokala aktörerna i fråga om erbjudande av tjänster, samarbetsavtal samt eventuellt då det gäller att grunda lokala andelslag eller andra samarbetsorganisationer
- att hjälpa tjänsteleverantörerna att omgestalta arbetsuppgifterna och att sammanställa dem till heltidsarbetsplatser
- att sprida information om finansieringsmöjligheter och bidrag för företagsverksamhet
- att tillhandahålla rådgivning, hjälp i projektbyråkratin samt att hänvisa till rätt myndighet
- att stöda lokala tjänsteleverantörers marknadsföring
- att ordna utbildning om sysselsättning, beskattning (moms) och bokföring samt att skapa en nätbaserad tjänstedatabank tillsammans med aktörer på riksnivå (Byaverksamhet i Finland rf SYTY, Landsbygdens bildnings- och kulturförbund MSL och Landsbygdsnätverksenheten)
- att hjälpa till vid förhandlingar mellan omaka avtalsparter
- att hjälpa till med att utarbeta avtal.

Förmedlarorganisation

Den lämpligaste förmedlarorganisationen som verkar i bakgrunden av förmedlaren är aktionsgruppen. Verk-

samhetsområdet är av lämplig storlek, den har upplevts som tillförlitlig och neutral, och landsbygdsutveckling är ett naturligt verksamhetsfält för den. Dessutom baserar sig aktionsgruppsarbetet på ett tresektoriellt samarbete. Målet är att varje aktionsgrupp ska fungera som förmedlarorganisation, varvid man skulle få ett nätverk med 55 förmedlare i Finland.

Stundom kan det vara förnuftigt att någon annan part än aktionsgruppen fungerar som förmedlarorganisation. Aktionsgruppen kan komma överens om saken med en lämplig part. Verksamhetens effektivitet säkerställs genom att förmedlaren verkar inom ett större område än kommunen. Ett tillräckligt stort område möjliggör att fungerande servicehelheter och tillräckliga inkomstkällor uppstår.

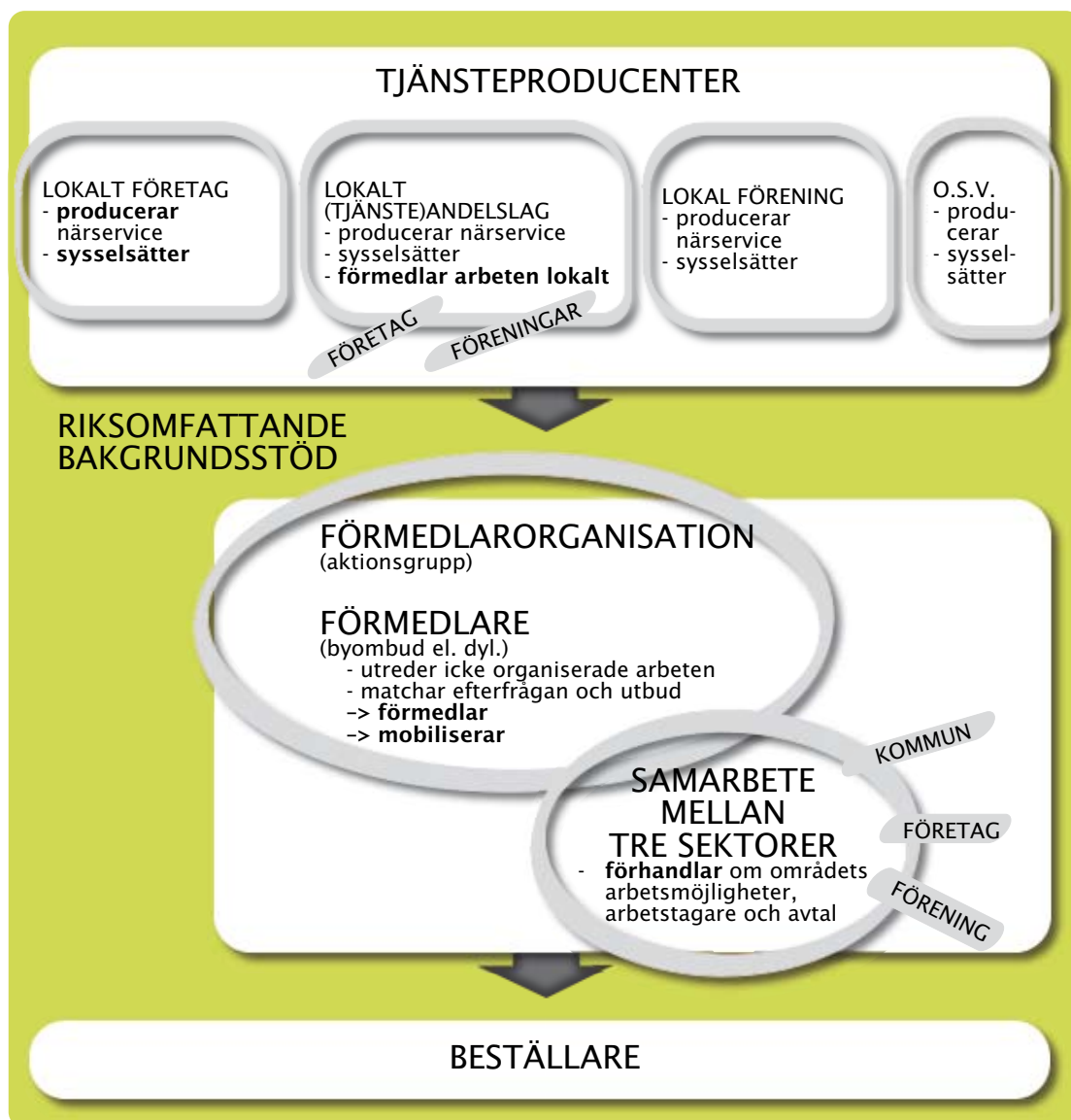
Tresektoriellt samarbete

För att förmedlarens uppdrag ska kunna skötas med framgång är det tresektoriella samarbetet den viktigaste förutsättningen. Härvid går områdets kommuner (eller i en del fall samkommuner), företag och föreningar som jämbördiga parter igenom de oorganiserade arbetena och servicebehoven i området samt kommer överens om åtgärder för förbättrande av situationen. Det är frågan om kontinuerlig dialog. Föreningar som kan delta är bland annat byföreningar, Mannerheims barnskyddsförbund, 4H, idrotts- och kulturföreningar samt andra föreningar som är viktiga för området. Samarbete kan utövas beroende på området och dess behov och särdrag antingen i en större grupp eller i flera grupper bestående av mindre områden (enskilda kommuner eller till och med kommundelar). Områdenas geografiska omfattning, invånartäthet och folkmängd har en betydelse för vilken storlek som är den mest fungerande för samsamarbetsområdet.

Tjänsteproducenter

Tjänsterna som omfattas av landsbygdsavtalet produceras lokalt. Tjänsteleverantör kan vara antingen en enskild invånare, en förening, ett andelslag eller något annat företag. Ofta rör sig tjänsteleverantören på ett omfattande område, så att tjänsten kommer nära användaren. Detta underlättar den tjänstebehövandes vardag och främjar en hållbar utveckling. Till exempel kan en husmor på en bondgård skaffa extra inkomster genom att städa i hushållen i de närliggande byarna eller genom att hjälpa äldre människor i sin egen by att utträta ärenden. Tjänster kan också erbjudas av en enskild företagare, såsom en bydisponent, vars inkomster består av flera olika uppgifter inom samma område. Uppgifterna kan vara fastighetsreparationer, landskapsvård och trädgårdsskötsel, vägdisponentskap eller bokföring.

Under ett *andelslag* kan samlas experter från flera olika branscher, vilka verkar inom andelslaget antingen på heltid eller på deltid. Tillsammans har de lättare att marknadsföra sitt kunnande, sina mångsidiga tjänster och att samlas ihop tillräckligt stora arbetshelheter. Ett bra exempel är Saarikylät Maaseutu Osuuskunta i Kangasala, som erbjuder mångsidiga tjänster som tillhandahålls både av delägarna och områdets föreningar. Även sociala företag kan med fördel fungera som mångsektoriella tjänsteleverantörer.

Fördelen med ett andelslag är att olika serviceformer kan fås vid en och samma lucka och tjänsterna är också lätta att marknadsföra. Ruralia-institutets Senet-projekt (Arbete och tjänster genom kooperativ-ekonomiska nätverk) lyfte fram ett föreningskooperativ. Det är fråga om ett nätverk i andelslagsform, med hjälp av vilket nätverkets medlemsföreningar har separerat sin tjänsteproduktion från den traditionella organisationsverksamheten. Organisationernas medborgar- och frivilligverksamhet sker utanför andelslaget. Föreningarnas gemensamma andelslag fungerar kostnadseffektivt, eftersom marknadsföring, utbildning och organiseringen av tjänster kan centraliseras. Å andra sidan tillför de olika föreningarnas specialkunnande mångfacklig kompetens i andelslaget, vilket för sin del gör det lättare att svara på kommunernas behov och anbudsfrågningar. Kunden erhåller tjänsterna från "en och samma lucka". Samma fördelar erbjuder ett tjänsteandelslag bildat av enskilda människor jämfört med om man arbetar ensam.

En *förening* kan till exempel ha hand om sitt områdes idrottsplatser eller ordna fritidsaktiviteter. För kommunen kan ett dylikt arrangemang vara fördelaktigt, men för föreningen är det arvode som erhålls av kommunen ofta mycket betydande. Föreningen kan också erbjuda tjänster professionellt och till exempel kan kommunens eftermiddagsklubbssverk-

samhet anordnas av en förening. Föreningarna kan erbjuda tjänster tillsammans genom att bilda en föreningarnas förening eller ett gemensamt andelslag, som förhandlar fram avtal med beställarna och fungerar som gemensam kanal för föreningarna mot kunden och koordinerar uppgifter och skapar förnuftiga helheter av dem. Exempel på detta är föreningarna Someron Liikunta ry och Someron Kulttuuri ry, vilka sköter kommunens hela idrotts- och kulturväsende och styr arbetsuppgifter till sina underföreningar.

Det är naturligtast att kanalisera tjänster som föreningar erbjuder tillsammans via lokala och mångsektoriella aktörer. Viktigt är att verksamheten sker nära människan. Byföreningarna kan bilda områdesvisa sammanslutningar sinsemellan och ta med i verksamheten andra föreningar som verkar på området, till exempel 4H-föreningar. Enskilda föreningar behöver inte upphöra med sin verksamhet, utan de kan ingå som egna enheter under en större takorganisation och sköta vissa saker i samarbete. En gemensam verksamhetslokal främjar exempelvis organisationernas verksamhetsförutsättningar. Också föreningarnas stödserviceverksamhet, såsom administrativa och juridiska uppgifter, kan skötas tillsammans, vilket alla organisationer drar nytta av och överlappningarna av uppgifter minskar.

Om tjänsteleverantören fungerar under ett vanligt andelslag, ett andelslag bildat av föreningar eller under föreningarnas förening, kan "takorganisationen" sköta vissa uppgifter som främjar landsbygdsavtalsverksamheten. Dessa är:

- matchning mellan utbud och efterfrågan, skapande av utbud samt sökning av arbetstagare tillsammans med förmedlaren
- sammanförande av arbetsuppgifter till deltids- eller heltidsarbeten enligt arbetstagarens önskemål och kunnande
- prissförhandlingar med beställaren och definiering av en gemensam prisnivå för till exempel arbete som utförs av ungdomar
- besvarande av kundernas förfrågningar och erbjudande av tjänster
- marknadsföring (till exempel via webben)
- anställning av arbetstagare och utbetalning av löner/arvoden till dem
- fungerande som företagskuvös
- förhandlingar som part i det tresektoriella samarbetet

Stöd på riksnivå

På riksnivå erbjuder SYTY, YTR och Landsbygdsnätverksenheten stöd och enhetlighet för verksamheten. För det första främjas tjänsteavtalsverksamheten på landsbygden genom en mobiliseringsturné med stöd av YTR:s temagrupp för landsbygdsavtal. Senare utvidgas verksamheten huvudsakligen med hjälp av byombud. YTR:s temagrupp arbetar för att skapa ett nätverk med 55 regionala byombud. SYTY informerar för sin del byombuden om saken och föreslår för dem att de ska gå med som initierare av verksamheten, det vill säga förmedlare. Temagruppen informerar på bred front om landsbygdsavtalsverksamheten. Därtill fungerar den som politiskt ryggstöd i syfte att främja verksamheten.

Förmedlarorganisationerna och de lokala serviceleverantörerna stöds genom utbildning. På olika håll i Finland ordnas först (under 2009–2010) mobiliseringsevenemang som gäller verksamheten som förmedlarorganisation. Evenemangen går ut på att hjälpa de lokala aktörerna att skapa avtalsverksamhet och strukturer till stöd för den. Utbildningen vid mobiliseringsevenemangen innehåller information om fördelarna med landsbygdsavtal och ger en modell som främjar verksamheten. Vid evenemangen redogörs också för alternativa former att producera tjänster, såsom andelslag, företag och föreningar samt ges information till tjänsteleverantörerna om vilka praktiska saker de borde känna till i sitt arbete. Förutom huvudfinansören YTR deltar också Landsbygdsnätverksenheten samt Landsbygdens bildnings- och kulturförbund i finansieringen av mobiliseringsturnén. För initiering av landsbygdsavtals- och förmedlarorganisationsverksamheten inriktas mobiliseringen på nuvarande byombud, aktionsgrupper, kommunala myndigheter, landsbygdsforskare, landsbygdsföretagare och landskapsförbund samt tredje sektorns representanter med början på lokal nivå.

Utbildning behövs också i fortsättningen. För de närmaste åren (från och med 2010) planeras en omfattande utbildnings- och uppstartshelhet, som innehåller information om företagsformer, sysselsättningslagstiftning, skattefrågor, avtal, konkurrensutsättning och finansiering. Även

landskapens bysamfund och byombud, vilka många redan har erfarenheter av landsbygdsavtal, fungerar som konsulter och rådgivare åt de regionala byombuden. För den omfattande utbildnings- och uppstartsprocessen ansvarar YTR, SYTY, Landsbygdsnätverksenheten och MSL.

Processen

Tjänsteavtal på landsbygden framkallar en process, som inleds av att ett behov av tjänster har observerats och avslutas i ett praktiskt samarbete. Vanligen upptäcker förmedlarorganisationen behoven eller medverkar till att de upptäcks till exempel genom förfrågningar eller intervjuer. Därefter söker man samarbetsparter, vilka kan svara mot behovet i fråga genom att ordna, producera eller finansiera tjänsten. Efter att man hittat parterna skapas ett avtal som tillfredsställer bägge parter. Avtalet kan antingen vara skriftligt eller muntligt, men väsentligt är att det baserar sig på ett förtroende av hög grad mellan parterna. I ett landsbygdsavtal baseras avtalskompanjonskapet inte alls alltid enbart på parternas strävan efter ekonomisk nytta, utan också på deras vilja att få en viss tjänst att fungera på området. Förmedlarorganisationen fungerar vid behov som rådgivare och en neutral intressebevakare för parterna.

Landsbygdsavtal och förmedlarorganisationsverksamhet har prövats under årens lopp och har konstaterats vara fungerande. Genom landsbygdsavtal har man till exempel i Kyroland skapat nya landskapsvårds-, städ- och dagvårdstjänster samt i Somero mångsidiga kultur- och idrottstjänster. För utförandet av tjänsterna har man med hjälp av avtalen hittat både utförare, beställare och betalare och samtidigt har man skapat nya arbetsplatser. Beaktansvärt är att de nya tjänsterna har producerats utan projektpengar. I synnerhet har byaktörerna visat intresse för avtalsverksamheten, men den har också nedtecknats i många Leader-aktionsgruppers verksamhetsplaner.

FINANSIERING AV LANDSBYGDS-AVTALSVERKSAMHETEN

Förmedlarens verksamhet

Att sprida god praxis och befästa landsbygdsavtalsverksamheten förutsätter bestående extern finansiering. Den nytta verksamheten ger gör att en penninginvestering är lönsam. För förmedlarorganisationsverksamheten bör fås permanent finansiering för byombuden, för utan deras arbetsinsats blir avtalsverksamheten alltför slumpartad. De offentliga medlens andel är emellertid bara en liten del av avtalsverksamhetens totala finansiering.

Att utvidga och fördjupa avtalsverksamheten är en av de viktigaste orsakerna till att statsbidraget för byverksamhet bör utökas. Innan statsbidrag erhålls hjälper aktionsgruppernas projekt till för att starta verksamheten, men för spridning av god praxis ifråga om landsbygdsavtalsverksamheten räcker dessa inte ensam till. Då Leader-aktionsgrupper bildar projekt av avtalsverksamheten och bistår vid uppbyggandet av tresektoriellt samarbete, kan det

regionala byombuds nätverket fås igång. På lång sikt kan förmedlarorganisationen ta en liten provision för sitt förmedlingsarbete och för rådgivningen, men hela finansieringen av förmedlingsverksamheten kan inte baseras på det här. Dessutom kan byombudet ha en tjänsteman på arbets- och näringsbyrå som arbetspar. För detta behövs inga extra resurser, för det handlar om att flytta arbetsinsatsen för en tjänsteman inom arbetsförvaltningen till aktionsgruppens lokaler. Detta förutsätter ett avtal mellan arbetsförvaltningen och aktionsgruppen. Man kan börja med att prova på det här genom ett projekt som förverkligas på ett område för några lokala aktionsgrupper, varvid man utreder arbetsparets arbete för främjande av organiseringen av mindre arbeten.

Finansiering av tjänsterna

Avtalsmässiga tjänster produceras huvudsakligen enligt principen om att det är beställaren som betalar. Beställare kan vara staten, kommuner och företag och också privatpersoner. I vissa fall kan betalaren delvis eller helt vara någon annan part. Med hjälp av servicesedlar och hushållsavdrag kan kommunerna och staten betala en del av kostnaderna. Bidrag för skötsel av vårdbiotoper, Kemera-stödet och andra motsvarande finansieringsformer överför en del av betalningsskyldigheten från beställaren till någon annan.

Kommunerna kan kanalisera en del av sin budget till anskaffning av tjänster enligt landsbygdsavtal. På så sätt kan kommunen åstadkomma besparingar och förbättra sitt tjänsteutbud i synnerhet på de glesast bebyggda områdena. Det lönar sig för kommunen att vara en beställare av avtalstjänster. I vissa fall kan finansieringen av arbetena helt komma från staten. Dessutom kan regionala eller lokala sponsorer fungera som delfinansierare.

HUR GÅR ARBETET VIDARE?

Den här **strategin har utarbetats för att landsbygdsavtalsverksamheten ska föras framåt samtidigt lokalt, regionalt och nationellt**. De sätt för fortskridande som temagruppen för landsbygdsavtal i det här skedet ser som de bästa presenteras nedan i komprimerad form.

Nationella åtgärder

Till en början främjas landsbygdsavtalen med hjälp av en *mobiliseringsturné* för förmedlarorganisationsverksamheten. YTR, SYTY, temagruppen för landsbygdsavtal, Landsbygdsnätverksenheten och MSL arrangerar turnén för förmedlingsorganisationerna och de lokala aktörerna under hösten och vintern 2009–2010.

Temagruppen ordnar ett nationellt *landsbygdsavtalsseminarium* i november 2009 och deltar i Kommunmarknaden. På så sätt sprids kunskap om avtalsverksamheten i synnerhet till byaktörer, kommuner och Leader-aktionsgrupper. Dessutom presenterar temagruppen landsbygdsavtalsverksamheten för riksdagens landsbygdsnätverk och andra lämpliga aktörer. Temagruppen försöker få in landsbygdsavtalen i så många strategipapper och program för utvecklande av landsbygden som möjligt. År 2010 börjar en *utbildnings- och uppstartshelhet* om landsbygdsavtalsverksamheten, där bland annat företagsformer, sysselsättningslagstiftning, skattefrågor, avtal, konkurrensutsättning och finansiering behandlas.

Temagruppen producerar för landsbygdsavtal marknadsföringsmaterial som främjar verksamheten. Landsbygdsavtalsstrategiprojektet publicerar en nationell landsbygdsavtalsstrategi (det för handen varande pappret) samt i YTR:s serie en handbok för landsbygdsavtalsverksamheten. Avsikten är att ge de lokala aktörerna verktyg för genomförandet av landsbygdsavtalen.

Lokala och regionala åtgärder

Landsbygdsavtalsverksamheten främjas nationellt. Leaderaktionsgrupperna, byombuden, kommunernas representanter, företagare samt andra lokala och regionala landsbygdsutvecklare deltar i mobiliseringsturnéns evenemang som arrangeras av temagruppen för landsbygdsavtal. Med dessa som draghjälp bildar aktionsgrupperna projekt gällande förmedlarorganisationsverksamheten i syfte att anställa byombud.

Byombuden och aktionsgrupperna sammankallar representanter från de tre sektorerna i syfte att hitta bristerna i områdets tjänsteutbud, oorganiserade arbeten, arbetets utförare och finansiering. Kommuner, företag och organisationer deltar i förhandlingarna. Utgående från dem söker byombudet i samarbete med de övriga förhandlingsparterna lösningar på de behov som man observerat.

De lokala serviceleverantörerna, det vill säga enskilda människor, föreningar och företag organiserar sig och bildar vid behov föreningarnas föreningar eller andelslag. På så sätt kan mera omfattande servicehelheter erbjudas på ett effektivare sätt. Hjälp för detta erbjuds genom utbildning och i redan publicerade handböcker, till exempel YHTÄLÖ-handboken, som utarbetats av temagruppen för medborgarorganisationer och som behandlar föreningarnas skatteärenden.

VISION FÖR LANDSBYGDSAVTALSVERKSAMHETEN:

Vid sidan om det samhälleliga
och det individuella ansvaret
har det uppstått ett kollektivt ansvar
för det egna området och
dess tjänster som är förankrat
i intersektoriellt samarbete.

VASA UNIVERSITET
LEVÓN-INSTITUTET

LANDSBYGDSPOLITIKENS
SAMARBETSGRUPP

